

Výklad listu Efezským

Exkurs – Satanova taktika

Satan je zkušený bojovník – má s lidmi několikatisícileté zkušenosti. Zná dobře naše slabá místa. Jeho boj s námi je promyšlený a systematický. Jeho strategie je jednoznačná: Zabránit lidem všemi dostupnými prostředky, aby se dostali z jeho područí do království Syna Boží lásky. A když se mu to nepovede a lidé přesto uvěří Božímu Synu, pak se snaží je nejrůznějšími způsoby diskvalifikovat, zneškodnit je, aby neplnili své poslání svědků o Boží zachraňující lásce.

Taktiku používá různou.

Prof. Roháček překládal místo v Ef 6,11 takto: *abyste mohli obstát proti taktice a úskočnosti diablovej*. Dávlova taktika je velmi široké téma, ale aspoň několik základních způsobů jeho boje si uvedme. Používá je mnohdy kombinovaně, přechází z jedné do druhé. Dábel využívá našich slabin – útočí tam, kde nám chybí Boží zbroj – není to rytíř, který by bral ohledy na naše handicapy. Nestydí se dávat rány pod pás či vrazit dýku do zad, kde by to člověk nečekal. Takový je náš protivník a my s tím musíme počítat. Nevystavuje se příliš navenek, ale maskuje se za obyčejné lidi, mnohdy neváhá použít masku i našich nejbližších přátel.

Přesto si v jeho taktice můžeme všimnout několika zásadních způsobů:

Zpochybnění Božího slova – to použil úspěšně již v ráji. Dodnes zní jeho zpochybnění: „*Opravdu Bůh řekl: Nebudete jíst ...?... Jistě nezemřete!*“ (Gn 3,1-6) Jeho cílem je zpochybnit Boží slovo. Chce, abychom pochybovali o pravdivosti a autentičnosti Božích výroků. Dá se říci, že tato taktika slaví velké úspěchy. Lidé se staví do role kritiků Bible a v lepším případě chtějí sami rozhodovat o tom, co je a co není Boží slovo, v horším případě odmítají Bibli jako celek. Pro nás je Boží slovo Božím slovem. Ochrana proti tomu je postavit se na tom, co Bible sama o sobě říká: *Nikdy totiž nebylo vyřčeno pro-roctví z lidské vůle, nýbrž z popudu Duchu svatého mluvili lidé, poslaní od Boha.* (1Pt 1,21) Mnohému v Bibli nemusíme rozumět, ale víme, že možnosti našeho Pána převyšují daleko naše schopnosti chápání. Je docela možné, že se jednou ve věčnosti budeme divit, jak mnohé věci vlastně byly geniálně prosté.

Nenechme se nikdy zviklat ve své víře v pravdivost Božího slova. Co Bůh prohlásil, za tím stojí celou svou bytostí: „*Nebe a země pomínou, ale má slova nepomínou...*“ To platí i dnes, v době, kdy mnozí lidé odkládají Bibli jako nepotřebnou báchorku a nevěnují jí sebemenší pozornost. Ke své vlastní škodě.

Nesprávné aplikace a výklad Bible. Nedokáže-li Satan zpochybnit Boží slovo jako takové, snaží se o to, abychom ho špatně chápali a vykládali si ho jinak. Satan dokáže citovat Bibli. Ve své nestydatosti citáty Písma pokoušel i Božího Syna. Charakteristickým rysem této taktiky je vytržení části Písma z kontextu a jeho aplikace bez ohledu na to, co je napsáno na jiných místech Písma. Takovéto vytržení z kontextu a svévolné spojování s jinými nesouvisejícími místy (mnohdy očividně proti duchu Písem) jsou vlastně základem všech bludů. Chraňme se jednostrannosti. Snažme se každou myšlenku zkoumat ve světle celého Písma. Nikdy nepostupujme opačně – že budeme své myšlenky „podepírat důkazy z Písem“. Klasickým příkladem této satanovy taktiky je pokušení Pána Ježíše na poušti. Satan citoval Písmo, ale vytrhoval věci ze souvislosti a také to, co se mu nehodilo, zamlčel.

Hrubé fyzické násilí a terorizování křesťanů. Ty dva první způsoby byly pokusy, jak

nám vyrazit zbraň („meč“) z ruky. Dalším osvědčeným způsobem, který používal hned v začátcích křesťanství, bylo pronásledování křesťanů. Satan je používal a dodnes používá na různých místech světa. (Dnes hlavně v muslimském světě a v zemích s komunistickým či jinými totalitními režimy). Mnoho lidí se pronásledování a jeho následků zalekne a zavrhnou křesťanství jako něco nemoudrého, co jen komplikuje život. Celé dějiny církve jsou ponomeny pronásledováním opravdových věřících. Slova Pána Ježíše o pronásledování se na mnoha z nich doslovně naplnila. Tak to zažívali za císaře Nerona, můžeme připomenout středověké upalování věrných svědků Ježíše, přes Bartolomějskou noc a dál až do dneška v mnoha zemích. Tato satanova taktika je neúčinná tam, kde křesťan prožívá to, co vyznal Pavel: „Pro mne žít znamená Kristus a zemřít je zisk“. Právě tam, kde bylo pronásledování nejkřutější, vyrůstaly zdravé sbory věřících v Ježíše Krista.

Duševní perzekuce – je to obdoba předešlé taktiky – jde jen o jinou variantu. Satan člověku dává k zvažení, o co vše přijde, pak poškodí sebe, svou kariéru, svou rodinu tím, že bude následovat Krista.

Hojnost – Možná, že si někdy myslíme, že Satan je tím, kdo nám jen bere. Ale on také vždycky něco nabízí, něco, co je velmi lákavé a příjemné. Jen si vzpomeňme na Evinu pokusení v ráji.

Připomenu jednu událost z řeckých pověstí. Řekové neúspěšně deset let dobývali město Tróju. Výsledek dlouholetého obléhání a těžkých bojů byl nulový. Padl Achilles, největší řecký hrdina, ale město zůstalo stát. Nebylo síly, která by dokázala Tróju pokořit. A přece nakonec Trója padla a byla zničena. Jak k tomu došlo? To, co se nepodařilo hrubým násilím, se povedlo lstí. Řekové naoko uznali svou porážku. Odysseus vymyslel lest. Zhotovili velkého dřevěného koně, toho nechali stát před branami města, nalodili se do svých lodí a zdánlivě odpluli. Jeden Řek, převlečený za žebráka (tuším to byl Odysseus sám) pak řekl radujícím se Trójanům, že Řekové upustili od marného boje a že jim věnují tento dar – obrovského dřevěného koně. Kůň byl ovšem tak velký, že se nedostal žádnou branou do města a tak Trójané i přes varování některých opatrných lidí probourali hradbu a vtáhli koně za velkého jásotu do města. Měl to být památník jejich udatnosti a vítězství nad Řeky. Ale „žebrák“ v noci otevřel tajná dvířka a z útrobu koně vyskákalo asi dvacet po zuby ozbrojených Řeků, kteří pobili strážu u prolomené hradby a řecká armáda, která se mezitím vrátila nepozorovaně za nočního temna zpět, smetla Tróju provždy ze zemského povrchu. Dřevěnému koni se dodnes říká **Danajský dar** a je to i dnes vše-obecně známý pojem něčeho, co přináší zkažení. Je zajímavé, že i dnes se názvem „Trojský kůň“ označují zvlášť nebezpečné viry v počítači.

Podobnou taktiku používá často i satan. Tam, kde nemůže prorazit hrubým násilím ochrannou hradbu věřících lidí, jejich osobní sta-tečnost a odvahu, přichází s nějakým pochybným darem. Satan nabízí a štědře rozdává. Stejně jako kdysi přišel za Pánem Ježíšem se slovy: „*Toto všechno ti dám, padneš-li přede mnou a budeš se mi klanět*“ (Mt 4,9), přichází i za námi. I dnes nám bude nabízet *všechno* – skvělou budoucnost, kariéru, bohatství, pohodlí, vážnost, čest, vše, nač si jen vzpomeneme. Ale pozor – je to **danajský dar**. Satan ještě nikdy nikomu nic nedaroval zdarma. Zaplatíš pokaždé velkou cenu, přijmeš-li jeho nabídku.

Naše ochota přijmout Satanovu nabídku se dá připodobnit také metodě amerických farmářů, kterou vedou vepře na jatka. Říká se, že vepři cítí svůj osud a že se snaží utéci. Slyšel jsem ale způsob, jak je přivést na jatka dobrovolně. Vepři prý mají rádi fazole. A tak šel jeden farmář a po cestě rozhazoval fazole. A vepři se předháněli, aby o fazole nepřišli. Šli od fazole k fazoli – až na jatka. Nic jiného je v tu chvíli nezajímalo. Velmi příznačné. Jakou „fazoli“ musí ďábel nastražit, aby nás svedl?

Nebezpečí hmotných věcí je velké. Ne každý dokáže říci to, co Pavel ve Fp 4,12: *Dovedu trpět nouzi, dovedu mít hojnost. Ve všem a do všeho jsem zasvěcen: být syt i hladov, mít nadbytek i nedostatek*. Nouzi se musíme učit snášet, tu nám obvykle nic jiného nezbyvá – ale umíme mít i hojnost? Nevede náš pohled k zemským věcem jako Lota, kterému se zalíbily

„sodomské roviny“? Nesvede nás hojnost k lhostejnosti k Božím věcem, nevede nás k tomu, že péče o pozemské statky nám nedopřeje čas k Božím věcem? Nenechejme se spoutat touto satanskou léčkou. *Hleďte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.* (Mt 6,33) Hojnost se stala hrobem mnoha nadějných křesťanů. Srdce bohatých lidí bývá často lhostejné pro Boží věci, lpí na získaném majetku. Zapomněli, že to vše je dar, jehož jsme pouze správci, že to není náš majetek, se kterým smíme zacházet dle vlastní libovůle.

Narušení vztahů. Další satanskou taktikou, o které se chci zmínit, kterou dnes často úspěšně používá, je narušení vztahů mezi lidmi. A to na všech rovinách. Je to známé heslo: Rozděl a panuj.

Satan narušuje vztahy nejbližší – mezi mužem a ženou. Je to normální, že v naší době se víc než 50 % manželství rozvádí? Je to normální, že pohled na manželství je takový, že je to přežitek a ne-potřebná zátěž?

Narušuje vztahy mezi sourozenci – místo aby se milovali, se ne-návidí. Svě by mohli vyprávět notáři, kteří mají na starosti dědická řízení.

Jsou narušeny vztahy mezi rodiči a dětmi. Rodiče se nestarají o své děti – nechají je vyrůstat na ulici, mnohdy se o ně nestarají vůbec. A děti se nestarají o své staré bezmocné rodiče, kteří potřebují pomoc.

Jsou narušeny vztahy mezi sousedy, vztahy mezi kolegy v práci – ve společnosti (jen si vzpomeňme na politické půtky v parlamentu, kdy zájmy voličů jsou zcela nerelevantní a kdy jde aktérům jen a jen o jejich prospěch).

Ale co je nejsmutnější – toto rozbití vztahů se projevuje i mezi křesťany ve sborech i mezi sbory. Člověk by plakal, když vidí, jak se křesťané vůči sobě chovají, jak si nedůvěřují, očerňují se, bojují proti sobě, místo aby jim šlo o Boží věci. Místo abychom bojovali s pronikajícím vlivem světa, s ďábelskými nabídkami a rostoucí nevěře v Boží slovo, místo abychom lidi probouzeli z duchovního spánku vyvolaného hojností a dostatkem, místo toho vyčerpáváme svou energii i síly k nemalé radosti satana tím, že bojujeme jeden proti druhému, maříme čas přemýšlením nad tím, co kdo proti nám má a jak se tomu máme bránit. Očerňujeme ty, kdo postupují jinak než my, považujeme své bratry za nebezpečné nebo dokonce nežádoucí... To je politováníhodný stav křesťanů dnes. Je to důsledek toho, že jsme naletěli na tuto satanskou taktiku. Místo abychom vedli duchovní boje s naším nepřítelem, bojujeme mezi sebou.

Proto je velice důležitá věc, abychom věděli, **kdo je náš nepřítel a čeho chce dosáhnout.**